

Valtuustoaloite lähiruokapäivän järjestämisestä kouluruokailussa

Kaupunginhallitus 25.2.2019 § 54

Jani Rönkkö jätti Keskustan valtuustoryhmän aloitteen lähiruokapäivän järjestämisestä kouluruokailussa. Asianumero IIS/154/00.02.00.04/2019

Kouluruokailu on suomalainen menestystarina. Suomalaiset ovat jo useiden sukupolvien ajan saaneet maksuttoman kouluruuan ja muualla maailmassa yhä tänäkin päivänä ihmetellään tätä. Kouluruoka ylläpitää osaltaan tasa-arvoa ja tukee lapsien mahdollisuutta yhtäläiseen koulunkäyntiin.

Valitettavasti kouluruuan suosio ja maine ovat kyselyiden mukaan kuitenkin hiipuneet koko Suomessa myös Iisalmessa. Kouluissamme tarjotaan joka päivä hyvää, ravitsevaa ruokaa - ilmaiseksi. Keskustan valtuustoryhmässä olemme todella huolestuneita ilmiöstä, jossa kouluruokaa parjataan ja iso osa koululaisista jättää ruokailun välistä. Osa jättää syömättä jopa sosiaalisen paineen alla, mitä pidämme todella huolestuttavana. Nyt tarvitaan konkreettisia keinoja kouluruuan maineen korjaamiseksi. Ehdotamme, että kysymme keinoja koululaisilta ja pohdimme ratkaisuja. Pelkkä ruokalistan muokkaaminen ei kuitenkaan riitä, vaan pitää pohtia myös aterian koostumusta, ruokailutilannetta ja ruuan arvoja. Myös ruokailuun käytettävissä olevan ajan tulee olla riittävä erityisesti tulevana vuosina, kun väistötilojen vuoksi ruokailuun tulee poikkeusratkaisuja.

Kouluruoka on kautta historiansa toiminut keinona vaikuttaa kansakunnan ravitsemukseen ja ruokatottumuksiin. Koulujen keittiöiden kautta on viety uusia ravitsemussuosituksia lasten koteihin ja osaltaan vaikutettu kansanterveyteen ei vain koululaisten, mutta myös heidän vanhempiensa ravitsemustottumusten kautta.

Terveellinen ruoka ja terveiden ruokailutottumusten edesauttaminen ovat edelleen tärkeitä arvoja kouluruokailussa. Rinnalle ovat nykyisin tulleet yhä enenevässä määrin myös ruuan ja ruokailun eettiset näkökohdat. Suomen kouluissa pitäisi nykyistä enemmän suosia kotimaista lähellä tuotettua ruokaa ja tarkastella ruokaa myös ruuantuotannon näkökulmasta.

Iisalmen kaupungin hankintaohjeessa tavoitellaan paikallisten toimijoiden mahdollisuuksia osallistua hankintoihin. Lähituottajia tulisi suosia, joten Keskustan valtuustoryhmä esittää, että Iisalmessa otettaisiin käyttöön kouluruokailussa kerran viikossa lähiruokapäivä. Kaikki tuona päivänä tarjotut ruuat olisivat lähituottajilta hankittuja.

Samaan aikaan ruokailutilanteessa olisivat esillä paikat, joista eri ruokalajit on hankittu.

Viikoittaisen teemapäivän tarkoituksena olisi kannustaa koululaisia ja opiskelijoita pohtimaan ruuan alkuperää sekä kannustaa myös kotona pohtimaan ruoan eettisiä arvoja. Olemme Suomessa onnistuneet koulujen keittiöiden kautta viemään ravitsemustietoa koteihin, tulevaisuudessa viemme tietoa myös lähiruuan merkityksestä ja mahdollisuudesta tukea ruokailun avulla eettistä ruuantuotantoa. Uskomme, että tämä voisi olla yksi keino nostaa kouluruuan arvostusta ja saada lapset ja nuoret pohtimaan ruokailun merkitystä ja sitä, että syömällä kouluruokaa he voivat olla tukemassa paikallista ruoantuotantoa - ehkä jopa oman lähipiirinsä elinkeinoa - pikaruuan ja usein epäterveellisten ruokailutottumusten ja epäeettisesti tuotetun ruoan sijaan.

Kaupunginjohtajan päätösehdotus:

Kaupunginhallitus merkitsee aloitteen tietoonsa saatetuksi ja lähettää sen sivistys- ja hyvinvointitoimialan valmisteltavaksi. Aloite on käsiteltävä 3.6.2019 mennessä.

Päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.

Toimenpiteet:

Ote Helena Farin, Kirsi-Tiina Ikonen ja Eija Sirviö

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta 24.4.2019 § 35

Valmistelija: ruokapalvelupäällikkö Helena Farin, puh. 040 489 4783

Lähiruoan määritelmä on käsitteenä toistaiseksi melko vakiintumaton ja epätarkasti määritelty, onko kymmenen – vai sadan kilometrin säteeltä tuotettua ja kulutettua.

Lähiruokaa eivät rajaa pelkästään kunnan tai maakunnan rajat vaan ajattelun periaatteena on lyhyt ketju, tuoreus, turvallisuus, joustavuus sekä tarpeeseen perustuva oikea määrä, laatu ja pakkaaminen.

Ruokapalvelussamme käytetään tällä hetkellä noin 18 % koko elintarvikkeiden määrärahoista lähellä tuotettujen raaka-aineiden hankkimiseen. Pääasiallisesti lähituotteita ovat juurekset, perunat, marjat ja leipomotuotteet. Kotimaisen kalan käyttöä pyritään lisäämään tulevaisuudessa.

Haasteena lähiruoan käytön lisäämisessä on se, etteivät tuottajat pysty sitoutumaan suuriin toimituseriin ja jalostusasteeseen. Lisäksi pienten yritysten tuotteiden laatu ja erityisesti saatavuus on liian epävarmaa, ja tuottajien sähköiset tilausjärjestelmät ja logistiikka ovat puutteellisia.

Maaliskuussa Iisalmessa vietettiin lähiruokapäivää, josta tiedotettiin asiakkaille. Lähiruokapäivämme lounas sisälsi lihakeiton ja mansikkakiisselin. Liha hankittiin keittoon Tervosta ja muut juurekset, sipulit ja marjat jälkiruokaan Sukevalta ja Siilinjärveltä sekä leivän Kiuruvedeltä.

Ateriakokonaisuus oli noin 30% kalliimpi kuin mitä yleensä käyttämämme kotimaiseen lihaan valmistettu lihakeitto lisukkeineen.

Edellisten seikkojen lisäksi lähiruokan tarjoamisen lisääminen edellyttää siis elintarvikkeisiin varattujen määrärahojen korottamista.

Vuoden alussa perustettiin kouluruokatyöryhmä, joka koostuu opiskelijoista, opetushenkilöstöstä, vanhemmista ja ruokapalvelun henkilökunnasta. Ryhmän tarkoituksena on kehittää kouluruokaa ja ottaa vastaan ryhmän jäsenten ehdotuksia ja mielipiteitä, joita pyritään toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan.

Strategisten tavoitteiden arviointi (sis. yritysvaikutusten arvioinnin):

Päätös toteuttaa strategista tavoitetta toimiva ja turvallinen Iisalmi.

Iisalmi kannustaa kuntalaisia huolehtimaan ympäristöstään.

Vaikutukset ympäristöön ja ilmastoon ovat pitkävaikutteisia.

Ruokapalvelupäällikön päätösesitys:

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta merkitsee asian tiedokseen ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Toimialajohtajan päätösehdotus:

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta päättää hyväksyä ruokapalvelupäällikön päätösesityksen.

Päätös:

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta hyväksyi esittelijän päätösehdotuksen.

Toimenpiteet:

Ote aloitteen tekijälle

Ote kaupunginhallitus / Tiina Karppinen ja Paula Kokkonen

Ote ruokapalvelupäällikkö Helena Farin

Ote Jaana Peksujeff

Kaupunginhallitus 6.5.2019 § 111

Kaupunginjohtajan päätösehdotus

Kaupunginhallitus lähettää valtuustoaloitteen käsittelyn kaupunginvaltuustolle tiedoksi. Aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.

Toimenpiteet
Kaupunginvaltuustolle
Kaupunginvaltuusto 10.6.2019 § 47

Kaupunginhallituksen päätösesitys

Kaupunginhallitus lähettää valtuustoaloitteen käsittelyn kaupunginvaltuustolle tiedoksi. Aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Päätös

Kaupunginvaltuusto hyväksyi yksimielisesti päätösesityksen.

Toimenpiteet
aloitteen tekijälle
ruokapalvelupäällikkö Helena Farin
Jaana Peksujeff